

บทที่ 3

หลักกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมสัตว์ ของประเทศไทยและต่างประเทศ

3.1 หลักกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมสัตว์ของ ประเทศไทย

นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในส่วนของประเทศไทยนั้นได้มีการบัญญัติขึ้นซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ไว้ในมาตราต่างๆในหลากหลายกฎหมายซึ่งยังมีผลบังคับใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน ได้แก่

3.1.1 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

ในอดีตประเทศไทยนั้นแม้จะได้มีการบัญญัติขึ้นซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ไว้ในมาตราต่างๆในหลากหลายกฎหมาย หากแต่ยังไม่มีการบัญญัติขึ้นซึ่งบทกฎหมายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์เป็นการเฉพาะ และในปัจจุบันก็เป็นที่ยอมรับในทางสากลในเรื่องการคุ้มครองสิทธิตามธรรมชาติของสัตว์มิให้ได้รับการถูกทารุณกรรมซึ่งกระทำโดยมนุษย์ซึ่งส่งผลให้เกิดการรวมตัวกันขึ้นเพื่อที่จะเรียกร้องให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมสัตว์โดยมีตัวแทนในการเสนอกฎหมายดังกล่าวคือ สมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย(Thai Society for the Prevention of Cruelty to Animals) และในวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2555 ในการประชุมสมัชชาสามัญทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎรได้มีการลงมติเป็นเอกฉันท์จำนวน 325 เสียงโดยไม่มีผู้ใดคัดค้านรับหลักการร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์แสดงให้เห็นได้ว่าตัวแทนของคนไทยในสภาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องสวัสดิภาพของสัตว์อย่างจริงจัง ต่อมาในวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2557 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ(The National legislative Assembly) ได้รับหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ และในวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการลงมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบทั้งหมด 188 เสียง ไม่เห็นชอบทั้งหมด 1 เสียง และงดออกเสียงทั้งหมด 4 เสียง

ส่งผลให้ในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2557 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงทำการลงพระปรมาภิไธยและทำการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 131 ตอนที่ 87 ก โดยมีผลให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป โดยจุดมุ่งหมายในการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ฉบับนี้เนื่องจากสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกและเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อม จึงควรได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกระทำการทารุณกรรม และเจ้าของสัตว์ซึ่งนำสัตว์มาเลี้ยงจะต้องจัดสวัสดิภาพให้เหมาะสมตามประเภทและชนิดของสัตว์ ทั้งในระหว่างการเลี้ยงดู การขนส่ง การนำสัตว์ไปใช้งาน หรือใช้ในการแสดง ดังนั้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้สัตว์ได้รับการคุ้มครองตามธรรมชาติของสัตว์อย่างเหมาะสม และได้มีมาตรการในการคุ้มครองการทารุณกรรมสัตว์ซึ่งได้บัญญัติกำหนดไว้ในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ให้ผู้ที่กระทำการใดๆอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร¹ และหากฝ่าฝืนผู้กระทำความผิดจะต้องมีโทษตามมาตรา 31 ซึ่งก็คือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ² ส่วนของสัตว์ที่จะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จะเป็นไปตามมาตรา 3 ที่ในพระราชบัญญัตินี้ได้ให้ความหมายของคำว่า “สัตว์” ให้หมายความว่าสัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งานสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อนสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดงหรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใดทั้งนี้ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตามและให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด³ ซึ่งผลของพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ฉบับนี้ย่อมจะทำให้สัตว์ได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกทารุณกรรมอย่างเช่นที่เป็นมาในอดีต

¹พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร

²พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 31 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

³พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “สัตว์” หมายความว่าสัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งานสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อนสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดงหรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใดทั้งนี้ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตามและให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

3.1.1.1 จุดมุ่งหมายสำคัญในการบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะในการรับรอง ค้ำครองและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 โดยพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆในการป้องกันการกระทำอันถือเป็นการทารุณกรรม รวมถึงการให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพในด้านต่างๆแก่สัตว์ ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สัตว์ได้รับความคุ้มครองตามธรรมชาติของการดำรงชีวิตของสัตว์นั้นอย่างเหมาะสม โดยมีจุดมุ่งหมายในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้คือ เนื่องจากสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกและเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อม จึงควรได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกกระทำการทารุณกรรม และเจ้าของสัตว์ซึ่งนำสัตว์มาเลี้ยงจะต้องจัดสวัสดิภาพให้เหมาะสมตามประเภทและชนิดของสัตว์ ทั้งในระหว่างการเลี้ยงดู การขนส่ง การนำสัตว์ไปใช้งาน หรือใช้ในการแสดง ดังนั้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้สัตว์ได้รับการคุ้มครองตามธรรมชาติของสัตว์อย่างเหมาะสม ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้⁴

3.1.1.2 ส่วนสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มีดังต่อไปนี้

1) สัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ได้มีการบัญญัติขึ้นบนพื้นฐานของแนวคิดที่ว่า สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกนึกคิดได้ดั่งเช่นมนุษย์และเป็นองค์ประกอบสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สัตว์จึงควรได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกทารุณกรรม รวมทั้งเจ้าของสัตว์ซึ่งนำสัตว์มาเลี้ยงจะต้องจัดสวัสดิภาพให้เหมาะสมกับสัตว์ตามประเภทและชนิดของสัตว์ดังกล่าวในระหว่างการเลี้ยงดู การขนส่ง การนำสัตว์ไปใช้งาน หรือใช้ในการแสดง ฉะนั้น สัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 จะมีบัญญัติไว้ในมาตรา 3 ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้คือ สัตว์เลี้ยง โดยแสดง

⁴พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557. หน้า 13.

⁵พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดงหรือสัตว์เลี้ยงเพื่อ

รายละเอียดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนขึ้นว่าอาจเป็นสัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าสัตว์นั้นจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตามและให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วย

2) การกระทำที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

2.1) ความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์

ในพระราชบัญญัตินี้ได้มีการวางหลักเกณฑ์ในการที่จะคุ้มครองสัตว์มิให้ได้รับทารุณกรรม โดยการกำหนดหลักเกณฑ์สำคัญให้การกระทำทารุณกรรมสัตว์นั้นถือเป็นความผิดอาญาที่มีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก โดยหลักการดังกล่าวนี้ได้มีการปรากฏอยู่ในมาตรา 20 ที่กำหนดให้ ห้ามบุคคลกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร⁶ โดยได้มีการกำหนดโทษสำหรับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 20 ไว้ในมาตรา 31 คือ บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา 20 จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁷

จากที่กล่าวในข้างต้น เมื่อบทบัญญัติมาตรา 20 นั้นได้มีการบัญญัติกำหนดความผิดในทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนไว้ และหากพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์อื่นใดไว้ก็จึงต้องนำบทบัญญัติในภาคทั่วไป(ภาค 1)ตามประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้กับความผิดฐานกระทำการทารุณกรรมสัตว์ด้วยตามผลของมาตรา 17 แห่งประมวลกฎหมายอาญา⁸ อาทิ ในส่วนของการพิจารณาการมีเจตนาที่ต้องเป็นไปตามมาตรา 59 ด้วย⁹ มาตรา 80 ในเรื่องของการพยายามกระทำความผิด¹⁰ ตาม

ใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑๗๑

๑๗๑

⁶พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร

⁷พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 31 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

⁸ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 17 บัญญัติว่า บทบัญญัติในภาค 1 แห่งประมวลกฎหมายนี้ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้น ๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

⁹ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 83 ในเรื่องตัวการ¹¹ มาตรา 84 ในเรื่องผู้ใช้¹² หรือ มาตรา 86 ในเรื่องผู้สนับสนุน¹³ รวมทั้งในเรื่องเหตุยกเว้นโทษ และเหตุบรรเทาโทษอื่นๆ ก็ต้องนำไปใช้กับความผิดตามมาตรานี้ด้วย ดังนั้นจากเหตุที่ได้กล่าวในข้างต้นนี้จึงสามารถที่จะแยกส่วนองค์ประกอบความผิดฐานทราฐนกรรมสัตว์

มาตรา 59 บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญา ก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดชอบ แม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา

กระทำโดยเจตนา ได้แก่ กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และในขณะที่เดียวกัน ผู้กระทำย่อมประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น

ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริง อันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้

กระทำโดยประมาท ได้แก่ กระทำความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้น จักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

¹⁰ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 80 ผู้ใดลงมือกระทำความผิดแต่กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้นั้นพยายามกระทำความผิด

ผู้ใดพยายามกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

¹¹ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 83 ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้น โดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

¹²ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 84 ผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้บังคับ ชูเชิญจ้าง วานหรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด

ถ้าผู้ถูกใช้ให้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ ถ้าความผิดมิได้กระทำลงไม่ว่าจะเป็นเพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำ ยังไม่ได้ทำหรือเหตุอื่นใด ผู้ใช้ต้องระวางโทษเพียงหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

¹³ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 86 ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด ก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีรู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น

ได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน ซึ่งจะสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. องค์ประกอบภายนอก ได้แก่

1.1 กระทำกรอันเป็นการทารุณกรรม

ในเรื่องของการกระทำทารุณกรรมนั้น ประการแรกจะต้องพิจารณาว่า การกระทำดังกล่าวของผู้กระทำมีลักษณะที่เป็นการทารุณกรรมหรือไม่ ซึ่งในบทบัญญัติมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ให้คำนิยามไว้ว่า เป็นการกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บปวด ความเจ็บป่วย ทุพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้สัตว์นั้นตาย และให้หมายความรวมถึงการใช้สัตว์พิการ สัตว์เจ็บป่วย สัตว์ชรา หรือสัตว์ที่กำลังตั้งท้อง เพื่อแสวงหาประโยชน์ ใช้สัตว์ประกอบกามกิจ ใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วย ชราหรืออ่อนอายุ โดยจากคำนิยามดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า คำนิยามของคำว่าทารุณกรรมสัตว์ตามมาตรา 3 นั้น สามารถที่จะแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

- 1) การทารุณกรรมนั้นอาจเป็นกรณีของการกระทำหรืองดเว้นการกระทำก็ได้
- 2) การทารุณกรรม นั้น ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้ยังได้หมายความรวมถึง การใช้สัตว์พิการ สัตว์เจ็บป่วย สัตว์ชรา หรือสัตว์ที่กำลังตั้งท้องเพื่อแสวงหาประโยชน์ การใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควรเพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วยชราหรืออ่อนอายุ ซึ่งในกรณีนี้เมื่อความผิดตามมาตรา 382 ของประมวลกฎหมายอาญาก็ได้มีการกำหนดให้การใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควรเป็นความผิดอยู่ด้วยแล้ว ทำให้ในกรณีเช่นนี้จึงเป็นความผิดทั้งตามมาตรา 382 ตามประมวลกฎหมายอาญารวมทั้งความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ตามมาตรา 20 ด้วย กรณีจึงถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทซึ่งตามมาตรา 90 แห่งประมวลกฎหมายอาญา¹⁴ ได้กำหนดให้ใช้บทกฎหมายที่มีบทลงโทษหนักสุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ซึ่งในกรณีนี้ก็ต้องลงโทษตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 นั้นเอง เนื่องด้วยเพราะมาตรา 20 ดังกล่าวนั้นมีระวางโทษที่สูงกว่าประมวลกฎหมายอาญามาตรา 382 ส่วนในเรื่องการใช้สัตว์ประกอบกามกิจ ซึ่งในเรื่องนี้นั้นในอดีตก่อนที่จะมีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ บุคคลที่กระทำชำเราต่อสัตว์นั้นย่อมไม่มีความผิดอาญาในฐานะข่มขืนกระทำ

¹⁴ประมวลกฎหมายอาญา.

มาตรา 90 เมื่อการกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อ กฎหมายหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด

ชำระเพราะเหตุที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิด เนื่องจากผู้ที่ถูกกระทำซึ่งเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญานั้นจะได้แก่มนุษย์ผู้อื่น เท่านั้น¹⁵ หากแต่เมื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้วการกระทำชำเราสัตว์จึงเป็นความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

3) ต้องเกิดผลจากการกระทำนั้น และผลแห่งการกระทำดังกล่าวยอมทำให้สัตว์ที่เป็นเหยื่อต้องได้รับความทุกข์ทรมาน ได้รับความเจ็บปวดไม่ว่าทางกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือตาย กล่าวคือ ความผิดนั้นจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสัตว์ดังกล่าวนั้นได้รับบาดเจ็บเป็นต้นไป

1.2 ต้องมีการกระทำต่อสัตว์

ตามมาตรา 20 นั้นการทารุณกรรมจะเป็นความผิดก็ต่อเมื่อเป็นการกระทำทารุณกรรมต่อสัตว์ซึ่งตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ก็ได้ให้คำนิยามของคำว่าสัตว์ว่า ต้องเป็นสัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่ได้อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วย

1.3 ต้องเป็นการกระทำโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ในการกระทำความผิดอันถือเป็นการทารุณกรรมสัตว์นั้น จะต้องเป็นการกระทำโดยไม่มีเหตุอันสมควรด้วย หากมีเหตุอันสมควร อาทิ การป้องกันตนเอง ก็จะถือว่าสามารถที่จะกระทำได้

2. องค์ประกอบภายใน

ในส่วนขององค์ประกอบภายในนี้ ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาในการกระทำการอันถือเป็นการทารุณกรรมสัตว์ด้วย ไม่ว่าเจตนาดังกล่าวจะเป็นเจตนาที่ประสงค์ต่อผลหรือเจตนาเล็งเห็นผลก็ตาม ทั้งนี้แม้ว่าในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 จะได้บัญญัติคำนิยามของการทารุณกรรมไว้แล้ว หากแต่การพิจารณาว่าการกระทำ

¹⁵พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย

มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

อย่างไรจะถือเป็นการทารุณกรรมสัตว์หรือไม่¹⁶ ในทางปฏิบัติก็มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป เพราะเนื่องด้วยการที่สัตว์นั้นไม่อาจสื่อสารได้ว่าตัวของมันเองนั้นได้รับความบาดเจ็บทั้งทางการหรือทางจิตใจมากน้อยเพียงใดดังเช่นมนุษย์ อีกทั้งสัตว์ในแต่ละประเภทย่อมมีความแตกต่างกันทั้งทางกายภาพและความรู้สึกทางจิตใจ อาทิ สัตว์เล็กย่อมมีความทนทานต่อการทำร้ายน้อยกว่าสัตว์ขนาดใหญ่กว่า หรือกรณีสุนัขซึ่งจะเป็นสัตว์ที่มีความผูกพันกับมนุษย์มากกว่าแมวซึ่งเป็นสัตว์ที่รักอิสระส่งผลให้การทิ้งสุนัขให้พ้นจากความรับผิดชอบย่อมจะส่งผลกระทบต่อจิตใจสุนัขมากกว่าแมว เป็นต้น¹⁶

2.2) ความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์(กรณีไม่กระทำการจัดสวัสดิภาพสัตว์)

ในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 นี้ได้มีการบัญญัติถึงหน้าที่ของผู้ที่เป็นเจ้าของสัตว์ให้ต้องจัดสวัสดิภาพให้แก่สัตว์ที่ตนเป็นเจ้าของอยู่ด้วยกล่าวคือ บุคคลที่เป็นเจ้าของสัตว์จะต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพของสัตว์ให้แก่สัตว์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้สัตว์นั้นมีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีที่อยู่ อาหารและน้ำอย่างเพียงพอให้แก่สัตว์ของตนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด¹⁷ ซึ่งตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ได้บัญญัติให้คำว่าเจ้าของสัตว์ตามมาตรา 22 นั้นย่อมให้หมายความรวมถึงผู้ครอบครองสัตว์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลสัตว์นั้นไม่ว่าจะได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ให้ดูแลก็ตามและเจ้าของสัตว์ก็ต้องไม่ปล่อยละทิ้งหรือกระทำการใดๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 23¹⁸ ด้วย

ในส่วนของการจัดสวัสดิภาพสัตว์นั้นจะหมายความถึงการกระทำอย่างไรบ้างนั้นได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 3 ที่กำหนดให้หมายถึง การเลี้ยงหรือการดูแลให้สัตว์มีความเป็นอยู่ในสภาวะที่

¹⁶ประพิมพ์พรรณ เงินทิพย์. (2555). *มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสัตว์ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์*.

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 34.

¹⁷พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

มาตรา 22 เจ้าของสัตว์ต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ของตนให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

การออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงประเภท ชนิด ลักษณะ สภาพ และอายุของสัตว์

¹⁸พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

มาตรา 23 ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้ง หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควรการกระทำตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการ โอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองให้แก่ผู้ซึ่งประสงค์จะนำสัตว์ไปดูแลแทน

เหมาะสม มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีที่อยู่ มีอาหารและน้ำอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ในการจะจัดสวัสดิภาพ สัตว์ให้เหมาะสมกับสัตว์แต่ละชนิดหรือประเภทนั้นจะต้องพิจารณาถึงสภาพและอายุของสัตว์นั้น ด้วย เพราะเหตุที่สัตว์ประเภทเดียวกันย่อมมีความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันออกไปตามช่วงอายุ หรือการ ที่สัตว์แต่ละชนิดมีลักษณะการดำรงชีพที่ไม่เหมือนกัน

3) การกระทำที่ถือว่า ไม่เป็นความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ตามมาตรา 20

กรณีแห่งการกระทำที่ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์อันเป็นความผิดฐานทารุณกรรม สัตว์ตามมาตรา 20 นั้น ได้มีบัญญัติอยู่ในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการ จัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ดังนี้¹⁹

1. การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้ เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร
2. การฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ โดยกรณี นี้จะเป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 มี สาระสำคัญเพื่อควบคุมการผลิต และจำหน่ายเนื้อสัตว์เพื่อการบริโภค²⁰

¹⁹พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 21 การกระทำได้ต่อไปนี้ ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ตามมาตรา 20

- (1) การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้ เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร
- (2) การฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- (3) การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์
- (4) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่สัตว์แพทย์เห็นว่าสัตว์ป่วย พิการ หรือบาดเจ็บและไม่สามารถเยียวยาหรือ รักษาให้มีชีวิตอยู่รอดได้โดยปราศจากความทุกข์ทรมาน
- (5) การฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมหรือความเชื่อทางศาสนา
- (6) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์อื่น หรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ทรัพย์สิน
- (7) การกระทำใด ๆ ต่อร่างกายสัตว์ซึ่งเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์โดยผู้ ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์หรือผู้ซึ่งได้รับยกเว้นให้กระทำได้โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์จากสัตวแพทย์สภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (8) การตัด หู หาง ขน เขา หรืองาโดยมีเหตุอันสมควรและไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์หรือการดำรงชีวิต ของสัตว์
- (9) การจัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์ตามประเพณีท้องถิ่น
- (10) การกระทำอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้เป็นการเฉพาะ
- (11) การกระทำอื่นใดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

²⁰พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535. (2535, 9 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 109 (ตอนที่ 45), หน้า 17.

3. การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ ซึ่งในกรณีนี้ย่อมเป็นไปตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 มีจุดมุ่งหมายเพื่อการป้องกันและควบคุมโรคระบาดที่เกิดขึ้นกับสัตว์ซึ่งต้องควบคุมให้สงบโดยเร็วและไม่ให้มีการแพร่กระจายโรคระบาดออกไปยังท้องถิ่นอื่น²¹

4. การฆ่าสัตว์ในกรณีที่สัตว์แพทย์เห็นว่าสัตว์ป่วยพิการหรือบาดเจ็บและไม่สามารถเยียวยาหรือรักษาให้มีชีวิตอยู่รอดได้โดยปราศจากความทุกข์ทรมาน หรือที่เรียกว่า การุณยฆาต (Mercy Killing) ทั้งนี้การกระทำการอันเป็นการการุณยฆาตนั้นจะต้องดำเนินการโดยสัตวแพทย์เท่านั้น โดยในกรณีที่สัตว์นั้นมีเจ้าของก็จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของสัตว์นั้นเสียก่อน ซึ่งหากเป็นกรณีที่เจ้าของสัตว์ดำเนินการฆ่าสัตว์เลี้ยงของตนเองเพราะเห็นว่าหากให้สัตว์นั้นมีชีวิตอยู่จะมีความทุกข์ทรมานก็ย่อมไม่เข้าข่ายยกเว้นตามอนุมาตราดังกล่าวนี้แต่อย่างใด²²

5. การฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมหรือความเชื่อทางศาสนา ซึ่งถือเป็นความเชื่อที่มีมาแต่อดีตของในแต่ละท้องถิ่นซึ่งอาจมีวัฒนธรรมการฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมหรือความเชื่อทางศาสนาที่แตกต่างกันออกไป

6. การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์อื่นหรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ทรัพย์สินกรณีนี้ถือเป็นกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องกระทำเนื่องมาจากการที่สัตว์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน

7. การกระทำใดๆต่อร่างกายสัตว์ซึ่งเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์โดยผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์หรือผู้ซึ่งได้รับยกเว้นให้กระทำได้โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์จากสัตวแพทย์สภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ถือได้ว่าเมื่ออาชีพสัตวแพทย์นั้นเป็นอาชีพที่มีหน้าที่กระทำการช่วยเหลือสัตว์จากอาการบาดเจ็บ หรืออาการป่วยเจ็บต่างๆ โดยถือเป็นการทำการรักษา ทำให้กฎหมายตามที่ได้บัญญัติในอนุมาตรานี้ถือว่าการกระทำของสัตวแพทย์จึงไม่เป็นการกระทำความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์แต่อย่างใด

8. การตัดหู หาง ขน เขา หรืองา โดยมีเหตุอันสมควร และไม่ใช่อันตรายต่อสัตว์หรือการดำรงชีวิตของสัตว์ ทั้งนี้เป็นเพราะการกระทำดังกล่าวในบางกรณีอาจมีความจำเป็นเพื่อให้สัตว์นั้นสามารถที่จะดำรงชีวิตอย่างปกติสุขต่อไปได้นั่นเอง อาทิ การตัดงาของช้างที่ยาวเกินไปอันส่งผลต่อการดำรงชีพของช้างดังกล่าว

²¹พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558. (2558, 2 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 132 (ตอนที่ 14ก), หน้า 22.

²²ดร.เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2546). *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1* (พิมพ์ครั้งที่ 8 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจรัสวิชาการพิมพ์. หน้า 404.

9. การจัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์ตามประเพณีท้องถิ่น กรณีนี้ถือเป็นกิจกรรมที่มีการปฏิบัติสืบเนื่องกันมาตั้งแต่อดีต โดยเป็นเอกลักษณ์และมีความสำคัญต่อท้องถิ่นดังกล่าวนั้น อาทิ การแข่งขันวัวชนในภาคใต้ เป็นต้น

10. การกระทำอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้เป็นการเฉพาะ โดยกรณีนี้ถือเป็นการบัญญัติเพื่อรองรับการกระทำอื่นที่อาจมีกฎหมายอื่นๆ ได้บัญญัติให้สามารถกระทำได้ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและในอนาคต อาทิ พระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2558 ซึ่งได้บัญญัติหลักการเกี่ยวกับการนำสัตว์มาใช้เพื่อทดลองทางวิทยาศาสตร์ว่าจะต้องมีการดำเนินการอย่างไรในการนำสัตว์มาใช้เพื่อทดลองทางวิทยาศาสตร์²³ เป็นต้น

11. การกระทำอื่นใดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการซึ่งกรณีตามอนุมาตรานี้ ในปัจจุบันยังไม่มีมีการประกาศกำหนดไว้แต่อย่างใด

4) กระบวนการในการบังคับใช้กฎหมาย

4.1) หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย

ในส่วนของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีการกำหนดให้ภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการด้านการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ รวมทั้งในมาตรา 11 ก็ได้กำหนดให้องค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ มีได้วัตถุประสงค์มุ่งในทางการเมือง และการค้าหากำไรจากการประกอบกิจการดังกล่าว มีความประสงค์จัดตั้งเป็นองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ได้²⁴ โดยกำหนดหน้าที่ขององค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้ดำเนินการช่วยเหลือการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนี้ รวมทั้งการช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณชนและให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน ตลอดจนศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์นั้นด้วย²⁵ ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการป้องกันการ

²³ พระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานวิทยาศาสตร์ พ.ศ.2558. (2558, 13 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 132 (18 ก). หน้า 4.

²⁴ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 11 คณะบุคคลหรือนิติบุคคลใดมีวัตถุประสงค์หรือดำเนินการที่เกี่ยวเนื่องกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ และไม่มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ต่อนายทะเบียน

²⁵ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 12 องค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์อาจได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการดำเนินกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- (1) การจัดการเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ได้มีการบัญญัติให้สามารถมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์²⁶ อีกด้วย โดยผู้ซึ่งจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์ต้องดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือไม่แสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิของขึ้นทะเบียนเป็นสถานสงเคราะห์สัตว์ต่อนายทะเบียน²⁷

4.2) พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้จะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้²⁸ ซึ่งโดยทั่วไปเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายนั้นอาจเป็นบุคคลใดก็ได้ อาทิ สัตวแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่อื่นๆของรัฐ เป็นต้น

4.3) อำนาจตามกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 จะมีการกำหนดไว้ในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่²⁹

- (2) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการป้องกันการทารุณกรรม หรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์
- (3) การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อป้องกันการทารุณกรรม หรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์
- (4) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์
- (5) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์

²⁶พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557. อ้างแล้ว, หน้า 12.

มาตรา 33 ในพระราชบัญญัตินี้

๑๓๑

๑๓๑

สถานสงเคราะห์สัตว์ หมายความว่า สถานที่สำหรับใช้เลี้ยงสัตว์ หรือสถานที่สำหรับใช้ในการให้ความช่วยเหลือหรืออภิบาลสัตว์ที่ถูกทอดทิ้ง สัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ หรือสัตว์ที่ถูกทารุณกรรม

²⁷พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557. อ้างแล้ว, หน้า 8.

มาตรา 14 เพื่อสนับสนุนการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้ผู้ซึ่งจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือไม่แสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิของขึ้นทะเบียนเป็นสถานสงเคราะห์สัตว์ต่อนายทะเบียน

²⁸พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557. อ้างแล้ว, หน้า 6

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

๑๓๑

๑๓๑

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

²⁹พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557. อ้างแล้ว, หน้า 10.

1. มีหนังสือเรียกเจ้าของสัตว์ ผู้แทนองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ ผู้ดูแลสถานสงเคราะห์สัตว์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาคำเนิการตามพระราชบัญญัตินี้
2. เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อดำเนินการตรวจสอบ เมื่อได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการทารุณกรรมสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยการเข้าไปในสถานที่ตามอนุมาตราสอง เพื่อทำการตรวจค้นต้องมีหมายค้น เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเน้นเข้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ จะมีการยกย้าย ชุกซ่อนหรือทำลายพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้ดำเนินการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น แต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอันว่าด้วยการค้น
3. สั่งให้หยุดซึ่งยานพาหนะเพื่อดำเนินการตรวจสอบ เมื่อได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าได้มีการทารุณกรรมสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้
4. ยึดหรืออายัดสัตว์หรือซากของสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าถูกฆ่าหรือถูกทารุณกรรม รวมทั้งเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี
5. นำสัตว์ที่ถูกทารุณกรรมไปตรวจรักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ที่ตกอยู่ในภยันตราย ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์นั้น ไม่มีผู้ใดให้การรักษาหรือช่วยเหลือ

มาตรา 25 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) มีหนังสือเรียกเจ้าของสัตว์ ผู้แทนองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ ผู้ดูแลสถานสงเคราะห์สัตว์หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาคำเนิการตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อดำเนินการตรวจสอบ เมื่อได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการทารุณกรรมสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) สั่งให้หยุดซึ่งยานพาหนะเพื่อดำเนินการตรวจสอบ เมื่อได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการทารุณกรรมสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) ยึดหรืออายัดสัตว์หรือซากของสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าถูกฆ่าหรือถูกทารุณกรรมรวมทั้งเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี
- (5) นำสัตว์ที่ถูกทารุณกรรมไปตรวจรักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ที่ตกอยู่ในภยันตราย ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์นั้น ไม่มีผู้ใดให้การรักษาหรือช่วยเหลือ

การเข้าไปในสถานที่ตาม (2) เพื่อทำการตรวจค้นต้องมีหมายค้น เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเน้นเข้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ จะมีการยกย้าย ชุกซ่อน หรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้ดำเนินการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น แต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น

ในกรณีอำนาจมาตรา 26 ที่กำหนดให้หากพบสัตว์ถูกปล่อย ละทิ้ง หรือไม่มีเจ้าของ พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ตามความเหมาะสม³⁰

ส่วนอำนาจในกรณีตามมาตรา 27 หากกรณีที่พบสัตว์ตกอยู่ในสภาพที่ทุกข์ทรมานจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บสาหัสและสัตวแพทย์เห็นว่าทำให้สัตว์มีชีวิตอยู่ต่อไปจะได้รับความทุกข์ทรมานจนเกินสมควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ฆ่าสัตว์นั้นได้ โดยการฆ่าสัตว์นั้นจะต้องมีการดำเนินการโดยสัตวแพทย์ และในกรณีที่สัตว์นั้นมีเจ้าของก็ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของสัตว์นั้นด้วย³¹

3.1.1.3 โทษสำหรับความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มีดังต่อไปนี้

1) มาตรา 31 กำหนดให้ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2) มาตรา 32 กำหนดให้เจ้าของสัตว์หรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 22 มาตรา 24 หรือฝ่าฝืนมาตรา 23 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 40,000 บาท

3) มาตรา 33 กำหนดให้กรณีที่ศาลได้พิพากษาลงโทษผู้ใดตามมาตรา 31 หรือ มาตรา 32 หากศาลเห็นว่าทำให้สัตว์นั้นยังอยู่ในความครอบครองของเจ้าของหรือผู้กระทำความผิดต่อไป สัตว์นั้นอาจถูกทารุณกรรมหรือได้รับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ที่ไม่เหมาะสมอีก ศาลอาจสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้กระทำความผิดนั้นครอบครองสัตว์ดังกล่าว และมอบให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ครอบครองหรือดูแลสัตว์นั้นต่อไป

4) มาตรา 34 กำหนดให้ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

³⁰พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 26 ในกรณีที่พบสัตว์ถูกปล่อย ละทิ้ง หรือไม่มีเจ้าของ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ตามความเหมาะสม

³¹พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 27 ในกรณีที่พบสัตว์ตกอยู่ในสภาพที่ทุกข์ทรมานจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บสาหัสและสัตวแพทย์เห็นว่าทำให้สัตว์มีชีวิตอยู่ต่อไปจะได้รับความทุกข์ทรมานจนเกินสมควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ฆ่าสัตว์นั้นได้

การฆ่าสัตว์ตามวรรคหนึ่ง จะต้องดำเนินการโดยสัตวแพทย์ และในกรณีที่สัตว์นั้นมีเจ้าของต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของสัตว์

5) มาตรา 35 กำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาอันสมควรแต่ไม่เกิน 15 วัน ให้ถือว่าคดีนั้นเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ดำเนินคดีต่อไป

3.1.4 มาตรการอื่นนอกเหนือจากโทษทางอาญา

ตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 นี้³² ได้มีการบัญญัติไว้ในกรณีที่ศาลได้พิพากษาลงโทษผู้ใดตามมาตรา 31 หรือมาตรา 32 หากศาลเห็นว่าทำให้สัตว์นั้นยังอยู่ในความครอบครองของเจ้าของหรือของผู้กระทำความผิดนั้นต่อไป สัตว์นั้นอาจจะถูกทารุณกรรมหรือได้รับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ที่ไม่เหมาะสมอีก ศาลอาจสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้กระทำความผิดนั้นครอบครองสัตว์ดังกล่าวและมอบให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ครอบครองหรือดูแลสัตว์นั้นต่อไป ซึ่งถือได้ว่าเป็นมาตรการในการสั่งห้ามครอบครองสัตว์นอกเหนือไปจากการลงโทษปรับหรือจำคุกอันเป็นโทษในทางอาญา

3.1.2 ประมวลกฎหมายอาญา

ในส่วนของความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญาได้มีการวางหลักเกณฑ์ในการป้องกันการทารุณกรรมไว้ โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 381 ให้ผู้ที่กระทำการอันเป็นการทารุณกรรมต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกขเวทนาอันไม่จำเป็น ถือว่ามีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และต้องระวางโทษตามกฎหมาย โดยมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ³³ และในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 382 ก็ได้วางหลักเกณฑ์ในกรณีที่บุคคลใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร หรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วย ชราหรือ

³²พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.

มาตรา 33 ในกรณีที่ศาลได้พิพากษาลงโทษผู้ใดตามมาตรา 31 หรือมาตรา 32 หากศาลเห็นว่าทำให้สัตว์นั้นยังอยู่ในความครอบครองของเจ้าของหรือของผู้กระทำความผิดนั้นต่อไป สัตว์นั้นอาจจะถูกทารุณกรรมหรือได้รับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ที่ไม่เหมาะสมอีก ศาลอาจสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้กระทำความผิดนั้นครอบครองสัตว์ดังกล่าวและมอบให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ครอบครองหรือดูแลสัตว์นั้นต่อไป

³³ประมวลกฎหมายอาญา.

มาตรา 381 ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกขเวทนาอันไม่จำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

อ่อนอายุ ถือว่ามีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและต้องระวางโทษตามกฎหมายโดยกำหนดบทลงโทษให้มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ³⁴

3.2 หลักกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมสัตว์ของต่างประเทศ

3.2.1 ออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียนั้นได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมต่อสัตว์ซึ่งบัญญัติขึ้นมาบังคับใช้ในแต่ละมลรัฐและเขตการปกครอง(State and Territory in Australia) โดยที่กฎหมายดังกล่าวอยู่ในกฎหมายระดับรัฐ(State Level) และในปัจจุบันนี้รัฐและเขตปกครองตนเองทั้งหมดของประเทศออสเตรเลียต่างก็ได้มีกฎหมายในส่วนของ การป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งนี้โดยอาจมีบัญญัติอยู่ในกฎหมายที่มีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป อาทิ รัฐควีนสแลนด์ (Queensland) ได้มีการบัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติการป้องกันและดูแลสัตว์ (Animal Care & Protection Act 2001), รัฐออสเตรเลียตะวันตก (Western Australia) ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสวัสดิภาพสัตว์(Animal Welfare Act 2002) และรัฐวิกตอเรีย(Victoria) บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์(Prevention of Cruelty to Animal Act 1986) เป็นต้น โดยในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์(Prevention of Cruelty to Animal Act 1986) ของรัฐวิกตอเรีย ได้แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวไว้ในมาตรา 1 ของบทที่ 1 ในเรื่องความมุ่งหมายของกฎหมาย (Part 1-Preliminary Section 1 Purpose) โดยบัญญัติว่า “ความมุ่งหมายของพระราชบัญญัตินี้ คือ เพื่อป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ เพื่อสนับสนุนให้มีการตระหนักในการปฏิบัติต่อสัตว์ และเพื่อปรับปรุงระดับความสำคัญของสังคมเกี่ยวกับการคุ้มครองป้องกันการทารุณกรรมสัตว์” ทำนองเดียวกันกับกฎหมายของรัฐนิวเซาท์เวลส์ รัฐทัสเมเนีย และมณฑลตอนเหนือซึ่งเขียนไว้อย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมายของการบัญญัติว่าพระราชบัญญัติที่บังคับใช้นั้นมีขึ้นเพื่อป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ (to prevent cruelty to animals) ในรัฐควีนสแลนด์ หนึ่งในความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการป้องกันและดูแลสัตว์ (Animal Care & Protection Act 2001) ก็เพื่อป้องกันสัตว์จากความเจ็บปวดโดยไม่มีเหตุอันควรโดยไม่มีเหตุจำเป็น หรืออย่างไม่เหมาะสม ส่วน

³⁴พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 382 ผู้ใดใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร หรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควรเพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วยเจ็บ ชรา หรืออ่อนอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในรัฐออสเตรเลียใต้ แม้ในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ (Prevention of Cruelty to Animal Act 1985) จะไม่มีการเขียนถึงจุดมุ่งหมายหรือความมุ่งประสงค์ของการบัญญัติกฎหมายไว้ อย่างชัดเจนก็ตาม หากแต่หากพิจารณาจากชื่อเรียกของพระราชบัญญัติแล้วแสดงให้เห็นเป็นนัยได้ว่าพระราชบัญญัตินี้มีขึ้นเพื่อคุ้มครองป้องกันการทารุณกรรมสัตว์เป็นสำคัญ³⁵

อย่างไรก็ตามแม้ว่ากฎหมายป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ในแต่ละรัฐและเขตการปกครองของประเทศออสเตรเลียจะมีความคล้ายคลึงกัน ในบางเรื่อง หากแต่ในเรื่องการบังคับใช้นั้น บทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวอาจจะถูกนำมาใช้โดยแตกต่างกันไปตามค่านิยมของคำว่า “สัตว์” ที่กฎหมายนั้นๆ ได้ให้ความหมายไว้ ซึ่งเป็นการนิยามสัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ทั้งนี้ บทบัญญัติส่วนใหญ่จะให้นิยาม “สัตว์” ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีกระดูกสันหลัง รวมทั้งสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์เลื้อยคลาน ปลา นก และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (แต่ไม่รวมถึงมนุษย์) อาทิ รัฐวิกตอเรีย, รัฐควีนสแลนด์, รัฐนิวเซาท์เวลส์, อาณาเขตภาคเหนือ และเขตนครหลวงออสเตรเลีย นอกจากนี้สัตว์จะหมายถึงสิ่งมีชีวิตที่มีกระดูกสันหลัง หรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ไม่ใช่มนุษย์ และสัตว์ประเภทนก สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ หรือปลาแล้ว ยังรวมถึงสัตว์ที่มีกระดูก หรือสัตว์ที่มีเปลือกแข็งหุ้มตัว อาทิ กุ้งมังกร ปู หรือกุ้ง อยู่ในค่านิยมด้วย นอกจากนี้ในรัฐควีนสแลนด์และเขตนครหลวงออสเตรเลีย กฎหมายยังได้ให้นิยามสัตว์ให้รวมถึงสัตว์ทะเล ทรายทะเล ปลาหมึก มีกระดูกและมีหนวดขา (octopus and squid) และในรัฐควีนสแลนด์ สัตว์ยังรวมถึงไปถึงสิ่งมีชีวิต ที่อยู่ในระยะฟักตัวอ่อนที่จะเกิดมาโดยมีการตั้งครบกเป็นระยะเวลามากกว่าครึ่งหนึ่ง หรือมีพัฒนามากกว่าครึ่ง แต่ไม่รวมไปถึงไข่ของสัตว์ ตัวอ่อนของหอย ไข่ปลาหรือฝูงตัวอ่อนของปลา และรวมถึงสัตว์ทะเลทรายทะเล ปลาหมึกหรือที่มีหนวดขาอีกด้วย³⁶

ในส่วนของการกระทำความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์โดยมีเหตุกรรจ์ (Aggravated Cruelty Offense) นั้น เห็นได้ว่าในกฎหมายหลายฉบับของประเทศออสเตรเลียนั้น อาทิ ในรัฐวิกตอเรีย, รัฐนิวเซาท์เวลส์ และรัฐทัสเมเนียในประเทศออสเตรเลีย³⁷ ก็ได้มีบทบัญญัติที่กำหนดในเรื่องความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์โดยมีเหตุกรรจ์ (Aggravated Cruelty Offense) ไว้ ซึ่งพบว่ากฎหมายนั้นจะคำนึงถึงผลของการกระทำเป็นสำคัญ กล่าวคือ ความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์โดยมีเหตุกรรจ์ เป็นกรณีที่มีเหตุการกระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ ที่เข้าลักษณะของการทารุณกรรมต่อสัตว์ซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมาย อาทิ การทุบตี เพิกเฉย หรือทำร้ายสัตว์อย่างทารุณเกิดขึ้นแล้ว ผล

³⁵ Kalrina Sharman, “*Animal Law in Australia*,” Animal Legal and Historical . page 4.

³⁶ Katrina Shaman, “*Animal Law in Australia*,” Animal Legal and Historical . page 4.

³⁷ Prevention of Cruelty to Animals Act 1986 (VIC) §10. Amended 2008; Prevention of Cruelty to Animals Act 1979 (NSW) § 6. Amended 2007 ; Animal Welfare Act 1993 (Tas) § 9 Amended 2004.

ของการกระทำนั้นทำให้สัตว์ได้รับอันตรายอย่างสาหัสหรือมีผลกระทบต่อสัตว์อย่างเลวร้าย อาทิ ทำให้สัตว์ตาย, พิกัดพิการ หรือผิดรูปผิดร่างอย่างสาหัสจนไม่สามารถใช้งานได้อีกต่อไป ทำให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส หรือทำให้สัตว์เป็นโรคเจ็บป่วยหรือต้องทนทุกข์ทรมานหากดำรงชีวิตอยู่ต่อไป โดยผู้กระทำก็จะต้องถูกเพิ่มโทษสำหรับการกระทำที่รุนแรงหรือเป็นผลให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานสาหัส (เหตุฉกรรจ์) นั้น

ในเรื่องของโทษตามกฎหมายเรื่องป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ของรัฐต่างๆในประเทศออสเตรเลียนั้น ในแต่ละรัฐได้มีการกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์เป็นโทษจำคุกและโทษปรับโดยมีระวางโทษที่แตกต่างกันออกไป อาทิ ในรัฐออสเตรเลียตะวันตก ได้มีการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์เป็นอัตราโทษต่ำสุดคือ โทษปรับ 2,000 ออสเตรเลียดอลลาร์ และอัตราโทษสูงสุดคือ 50,000 ออสเตรเลียดอลลาร์ และจำคุกเป็นเวลา 5 ปี³⁸ ส่วนในรัฐควีนส์แลนด์ กำหนดให้ผู้กระทำต้องไม่ทารุณต่อสัตว์ หากฝ่าฝืนมีโทษปรับสูงสุด 1,000 หน่วยลงโทษ (penalty units) (เท่ากับ 75,000 ออสเตรเลียดอลลาร์) และจำคุกเป็นเวลา 2 ปี และในกรณีบุคคลที่ดูแลสัตว์ทอดทิ้งหรือปล่อยสัตว์ (ทอดทิ้ง หมายถึง สัตว์ที่ถูกละทิ้งไปในช่วงระยะเวลาหนึ่งอย่างไม่มีเหตุผล) บุคคลนั้นมีความผิดและต้องรับโทษปรับสูงสุด 300 หน่วยลงโทษ (penalty units) (เท่ากับ 22,500 ออสเตรเลียดอลลาร์) และจำคุกเป็นเวลา 1 ปี³⁹

ในรัฐที่กฎหมายป้องกันการทารุณสัตว์มีบทบัญญัติความผิดฐานทารุณกรรมโดยมีเหตุฉกรรจ์ (offense of aggravated cruelty) อาทิ รัฐวิกตอเรีย กฎหมายก็จะกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้หนักกว่าความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ธรรมดา

นอกจากนี้ ในกรณีของบุคคลที่ได้ร่วมกันกระทำความผิดนั้น ในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ได้มีพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ซึ่งได้มีกำหนดไว้ในมาตรา 5 ให้บุคคลที่กระทำการอันเป็นการทารุณกรรมต่อสัตว์ ต้องระวางโทษปรับ 50 ของหน่วยการลงโทษ หรือโทษจำคุกเป็นเวลา 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นการร่วมกันกระทำความผิด จะมีโทษปรับ 250 ของหน่วยการลงโทษ หรือโทษจำคุกเป็นเวลา 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ⁴⁰ ซึ่งจะเห็นได้ว่าโทษปรับระหว่าง

³⁸ Animal Welfare act 2002(WA) 19(1) Amended 2004.

³⁹ Animal Care And Protection Act 2001 (QLD) 18 , 19. Amended 2003.

⁴⁰ ทิววรรณ พงศ์ตระกูลนนท์. (2559). **ปัญหากฎหมายการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์: ศึกษากรณีการห้ามมิให้กระทำการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร**. สารนิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 93.

กรณีบุคคลคนเดียวที่ เป็นผู้กระทำการกับกรณีกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันกระทำความผิดนั้นนั้นมีจำนวนโทษปรับที่แตกต่างกันถึง 5 เท่า

ส่วนในกรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งในบางรัฐ อาทิ ในกฎหมายของรัฐวิกตอเรีย ยังได้กำหนดอัตราโทษที่จะลงสำหรับผู้กระทำความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ที่เป็นบุคคลธรรมดาแยกต่างหากจากผู้กระทำความผิดที่เป็นนิติบุคคล⁴¹ กล่าวคือ กฎหมายกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดที่ผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดาจะต้องรับผิดปรับไม่เกิน 120 หน่วยลงโทษ (penalty units) หรือจำคุกเป็นเวลา 12 เดือน หรือสำหรับกรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล นิติบุคคลดังกล่าวจะต้องรับผิดไม่เกิน 600 หน่วยลงโทษ (penalty units)⁴² ซึ่งจะเห็นได้ว่าโทษปรับระหว่างบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลนั้นมีความแตกต่างกันถึง 5 เท่า

ในส่วนของมาตรการอื่นๆ ที่ได้มีการนำมาใช้ควบคู่กับการลงโทษทางอาญาในหลายๆ รัฐของประเทศออสเตรเลีย อาทิ

1) คำสั่งคุ้มครองสัตว์ (Protective Orders) อาทิ ในรัฐออสเตรเลียตะวันตก ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ศาลที่ตัดสินแล้วว่าบุคคลใดกระทำความผิด ศาลก็อาจจะมีคำสั่งอย่างอื่นกับผู้กระทำความผิดได้ เมื่อศาลพิจารณาตามสมควรในการคุ้มครองสวัสดิภาพ ความปลอดภัย และสุขภาพของสัตว์นั้น⁴³

2) คำสั่งห้ามครอบครองสัตว์ (Restrictions on Future Ownership or Possession of Animals Order) อาทิ ในรัฐออสเตรเลียตะวันตก ที่ได้มีกฎหมายกำหนดให้ศาลที่มีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดแล้ว ศาลอาจมีคำสั่งเพิ่มเติมโดยการสั่งห้ามผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าของหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัตว์บางชนิดหรือทุกชนิดในช่วงระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรก็ได้⁴⁴ โดยโทษสำหรับการฝ่าฝืนคำสั่งของศาลที่สั่งห้ามครอบครองสัตว์ ผู้ฝ่าฝืนจะต้องถูกปรับ 20,000 ดอลลาร์ และจำคุก 1 ปี⁴⁵

⁴¹ ชันวรัตน์ โรจนโรวรรณ. (2551). *มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทารุณสัตว์*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชากฎหมายอาญา, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 174.

⁴² กรณีที่มีการละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย โทษปรับที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดจะกำหนดอยู่ในรูปของหน่วยลงโทษ (penalty units) ซึ่งแล้วแต่กฎหมายจะกำหนดให้ 1 หน่วยลงโทษ (penalty units) มีมูลค่าเท่ากับกึ่งออสเตรเลียดอลลาร์ โดยในแต่ละรัฐจะมีการกำหนดหน่วยลงโทษที่แตกต่างกันไป

⁴³ Animals Welfare Act 2002 (WA), 55(1). Amended 2004.

⁴⁴ Animal Welfare Act 2002 (WA), 55(2)(a). Amended 2004.

⁴⁵ Animal Welfare Act 2002 (WA) , 55(4). Amended 2004.

3) การริบสัตว์ซึ่งถูกทารุณกรรม (Forfeiture / Removal of Animals) อาทิ ในรัฐออสเตรเลียตะวันตก ซึ่งมีกฎหมายกำหนดว่าเมื่อศาลได้ตัดสินว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดแล้ว นอกจากการบังคับโทษอย่างอื่นตามกฎหมาย ศาลอาจมีคำสั่งให้ริบสัตว์ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่ถูกยึดมาได้⁴⁶

4) การบริการสังคม (Community Service) อาทิ ในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ที่มีกฎหมายกำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดทำงานบริการสังคมในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งตามที่เห็นสมควรก็ได้⁴⁷

5) คำสั่งให้ชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ (Reimbursement for Costs of Care Order) อาทิ รัฐออสเตรเลียตะวันตก ที่มีกฎหมายกำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการยึด หรือดูแลรักษาสัตว์ในระหว่างที่ถูกยึดได้⁴⁸

3.2.2 ฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ได้มีการตรากฎหมายเฉพาะเพื่อใช้บังคับในการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์คือ พระราชบัญญัติการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 1988 (THE ANIMAL WELFARE ACT OF 1988) โดยพระราชบัญญัติการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 1988 นี้ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของสัตว์ โดยการควบคุมดูแลด้วยการวางระเบียบเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ไม่ว่าจะเพื่อการค้าหรือเพื่อเลี้ยงไว้ดูเล่นในบ้าน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้⁴⁹

1) การจดทะเบียนประกอบกิจการ

ในมาตรา 2 ที่กำหนดให้บุคคลและองค์กรที่จะทำกิจการต่างๆ จำเป็นที่จะต้องได้เอกสารจดทะเบียนกับหน่วยงานอุตสาหกรรมสัตว์ของทางการ ทั้งนี้บุคคลและองค์กรดังกล่าวจะต้องมีการพิสูจน์ให้เห็นก่อนว่ากิจการนั้นๆ สะอาด ปลอดภัย ไม่สร้างความเจ็บปวดต่อสัตว์ โดยเอกสารการจดทะเบียนมีอายุ 1 ปี แต่ก็อาจถูกยกเลิกก่อนจากผู้อำนวยการหน่วยงานอุตสาหกรรมสัตว์ของทางการได้หากมีกรณีที่บุคคลและองค์กรดังกล่าวฝ่าฝืนหรือหน่วยงานอุตสาหกรรมสัตว์ของทางการมีการพบเห็นว่ากิจการนั้นๆ ไม่สะอาด ปลอดภัยต่อสัตว์

⁴⁶ e.g., Animal Welfare Act 2002 (WA) , 55 (1). Amended 2004; Animal Care And Protection Act 2001 (QLD) 182. Amended. 2003.

⁴⁷ Stephanie Abbott, “Prevention of Cruelty to Animals Act. 1979 (NSW) : A Summary , “ Michigan State University College of Law Review (2005). page 15.

⁴⁸ Animal Welfare Act 2002 (WA), 20. Amended 2004.

⁴⁹ THE ANIMAL WELFARE ACT OF 1988.

2) อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ในที่นี้หน่วยงานที่รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 1988 คือ หน่วยงานอุตสาหกรรมสัตว์ โดยมีผู้อำนวยการหน่วยงานอุตสาหกรรมสัตว์ของทางการที่สามารถตรวจสอบและวางระเบียบเกี่ยวกับกิจการต่างๆที่เกี่ยวกับสัตว์ อาทิ ในมาตรา 3 ที่กำหนดให้การขนส่งสัตว์ว่ามีอันตรายต่อสุขภาพของสัตว์หรือไม่ เป็นต้น และผู้อำนวยการหน่วยงานอุตสาหกรรมสัตว์ของทางการสามารถที่จะใช้อำนาจในการเรียกให้หน่วยงานอื่นๆของรัฐบาลมาช่วยเหลือภารกิจของหน่วยงานได้อีกด้วย

3) คณะกรรมการเกี่ยวกับสวัสดิการของสัตว์

ในมาตรา 5 ที่กำหนดให้ให้มีคณะกรรมการเกี่ยวกับสวัสดิการของสัตว์จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักเลขานุการกรมการเกษตร โดยคณะกรรมการเกี่ยวกับสวัสดิการของสัตว์จะมีหน้าที่ออกระเบียบต่างๆเพื่อบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 1988 ดังกล่าวนี้

4) การขนส่งสัตว์

ในมาตรา 4 ที่กำหนดให้ในกรณีที่มีการขนส่งสัตว์เลี้ยง ผู้ขนส่งจะต้องมีการเตรียมความพร้อมที่ดีทั้งด้านอาหาร น้ำ ความสะอาด รวมถึงจนถึงความปลอดภัยของสัตว์ ทั้งนี้หากมีการการขนส่งสัตว์ในทางสาธารณะผู้ขนส่งดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อำนวยการหน่วยงานอุตสาหกรรมสัตว์ของทางการด้วย

5) การกระทำทารุณกรรมต่อสัตว์

ในมาตรา 6 ที่กำหนดให้การกระทำทารุณต่างๆต่อสัตว์จะต้องได้รับโทษทางอาญา แม้ว่าจะได้รับใบจดทะเบียนจากหน่วยงานแล้วก็ตาม (Section 4)เนื่องจากการทรมานสัตว์นั้นถือได้ว่าเป็นการกระทำอันมิชอบต่อกฎหมาย รวมไปถึงการละเลย ไม่ดูแลให้การยังชีพที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอจนทำให้มีการต่อสู้กัน การฆ่าสัตว์หรือการทรมานสัตว์ หรือการวิจัยหรือทดลองที่ไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการเกี่ยวกับสวัสดิการของสัตว์ และการฆ่าสัตว์ใดๆ นอกจาก วัว ควาย หมู แพะ แกะ สัตว์ปีก กระจง ม้า กวาง จระเข้ ให้ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมายด้วย เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

5.1) การกระทำเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมทางศาสนา และเพื่อให้เสร็จสิ้นพิธีกรรมทางศาสนา ทั้งนี้ให้ผู้นำศาสนานับถือข้อมูลร่วมกับคณะกรรมการเกี่ยวกับสวัสดิการของสัตว์ด้วย

5.2) เมื่อสัตว์เลี้ยงได้รับความทรมานจากโรคติดต่อที่ไม่สามารถรักษาได้และสัตว์แพทย์ได้ให้การรับรองแล้ว

5.3) ในกรณีที่เป็นการฆ่าเพื่อให้สัตว์นั้นหลุดพ้นจากความทรมานและได้รับการรับรองโดยสัตวแพทย์แล้ว

5.4) เมื่อเป็นการกระทำเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายของมนุษย์ อันเป็นอันตรายที่มีมาจากสัตว์

5.5) เมื่อได้กระทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมประชากรสัตว์

5.6) การฆ่าสัตว์หลังจากที่สัตว์ดังกล่าวนั้นได้ถูกนำมาใช้ในการวิจัยหรือการทดลองที่ได้รับอนุญาตแล้ว

5.7) ส่วนมาตรา 7 ได้กำหนดให้กรณีอื่นๆในทำนองเดียวกับกรณีดังกล่าวมาแล้วในข้างต้น ซึ่งสัตวแพทย์ได้ให้การรับรองแล้ว ทั้งนี้ทุกคนย่อมมีหน้าที่อนุรักษ์ธรรมชาติรักษาที่อยู่อาศัยของสรรพสิ่งตามธรรมชาติ การทำลายที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของสัตว์ถือว่าเป็นการทำธุรกรรมต่อสัตว์ด้วย

6) บทลงโทษ

ในมาตรา 8 ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 1988 ซึ่งได้บัญญัติให้บุคคลใดที่กระทำการอันเป็นการละเมิดข้อกำหนดในพระราชบัญญัตินี้ย่อมต้องถูกลงโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ต่ำกว่า 6 เดือน และไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่น้อยกว่า 1,000 เปโซ และไม่เกิน 5,000 เปโซ หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้สุดแล้วแต่ดุลยพินิจของศาล โดยในกรณีการละเมิดที่ได้กระทำโดยนิติบุคคล หากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเป็นผู้ดำเนินการจะต้องรับโทษจำคุกด้วย หรือในกรณีที่เมื่อบุคคลต่างด้าวเป็นผู้ทำละเมิดบุคคลนั้นจะถูกส่งตัวกลับประเทศทันทีที่มีคำสั่งศาลโดยไม่จำเป็นต้องดำเนินคดีใดๆ

3.2.3 ญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นได้มีการตรากฎหมายเฉพาะเพื่อใช้บังคับในการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์และการจัดการสัตว์ ค.ศ. 1973 (Act on Welfare and management Animals 1973) โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์และการจัดการสัตว์ ค.ศ. 1973 ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ทั้งในส่วนของกรมมุ่งให้สังคมปราศจากการทารุณกรรมสัตว์อีกทั้งยังมุ่งให้สังคมเป็นสังคมที่มนุษย์และสัตว์สามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วยทั้งนี้พระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญ ดังนี้⁵⁰

1) ในส่วนของความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์ (มาตรา 7)

1.1) เจ้าของสัตว์จำเป็นที่จะต้องดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของสัตว์ของตนให้สอดคล้องกับประเภทและลักษณะนิสัยของสัตว์นั้นๆด้วย

⁵⁰Act on Welfare and management Animals 1973.

1.2) เจ้าของสัตว์จำเป็นที่จะต้องป้องกันมิให้สัตว์ของตนก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตของผู้อื่นและก่อความรำคาญให้กับผู้อื่น

1.3) เจ้าของสัตว์จำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการคุมกำเนิดสัตว์ของตนเพื่อป้องกันมิให้สัตว์ดังกล่าวเพิ่มจำนวนโดยปราศจากการควบคุม

1.4) เจ้าของสัตว์จำเป็นที่จะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโรคระบาดในสัตว์ของตน และต้องระวังการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว เพื่อป้องกันโรคระบาดจากสัตว์

1.5) เจ้าของสัตว์จำเป็นที่จะต้องกระทำการเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของสัตว์ของตน อาทิ การฝังไมโครชิพในสัตว์ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าสัตว์ตัวใดอยู่ในครอบครองของบุคคลใด

2) แนวทางในการเลี้ยงและการดูแลสัตว์

พระราชบัญญัติว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์และการจัดการสัตว์ ค.ศ. 1973 (Act on Welfare and management Animals 1973) ได้กำหนดมาตรฐานสำหรับการเลี้ยงและดูแลสัตว์แต่ละประเภท (สัตว์เลี้ยงในบ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อการแสดง สัตว์เลี้ยงในฟาร์ม สัตว์เลี้ยงเพื่อการทดลอง) เพื่อป้องกันสัตว์ก่อความรำคาญและอันตรายต่อผู้อื่นและเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของสัตว์

3) ผู้ประกอบการค้าสัตว์ (มาตรา 10 – 24)

3.1) ผู้ประกอบการค้าสัตว์ประเภทที่ 1 กล่าวคือ ผู้ที่ดำเนินการในเชิงพาณิชย์ที่ผู้ประกอบการจะต้องมีการจัดการดูแลที่ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดและต้องจดทะเบียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่ประจำจังหวัดนั้นๆ ทั้งนี้ผู้ประกอบการที่ได้รับจดทะเบียนดังกล่าวแล้ว มีหน้าที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติ (Workshop) ที่จัดโดยจังหวัดนั้นๆ และต้องแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประกอบธุรกิจดังกล่าว และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ประกอบการหรือปัญหาเกี่ยวกับการจัดการดูแลสัตว์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถให้คำแนะนำหรือออกคำสั่งให้มีการแก้ไขปรับปรุงปัญหาดังกล่าวได้ อีกทั้งในกรณีที่มีความจำเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถใช้อำนาจดำเนินการตรวจสอบสถานที่ประกอบการได้ และในกรณีที่การประกอบการไม่ได้มาตรฐาน ผู้ประกอบการอาจถูกปฏิเสธการรับจดทะเบียนการยกเลิกการจดทะเบียนหรืออาจได้รับคำสั่งให้ยุติการดำเนินธุรกิจได้

3.2) ผู้ประกอบการค้าสัตว์ประเภทที่ 2 กล่าวคือ ผู้ที่ดำเนินการจัดการของสัตว์มากกว่าจำนวนหนึ่ง แต่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์ จะต้องแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่ประจำจังหวัดนั้นๆ ด้วย

4) การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม (มาตรา 25)

ในกรณีที่การเลี้ยงสัตว์จำนวนมากก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม อาทิ การก่อให้เกิดเสียงดัง กลิ่นเหม็น ขนสัตว์ปลิวกระจาย หรือแมลงจำนวนมาก เป็นต้น เมื่อผู้ว่าราชการ

จังหวัดเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมตามที่กระทรวงสิ่งแวดล้อมกำหนดไว้ ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถแนะนำหรือออกคำสั่งต่อเจ้าของสัตว์เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวได้ในระยะเวลาที่กำหนด

5) การเลี้ยงสัตว์อันตราย (มาตรา 26 - 33)

ในกรณีที่เลี้ยงสัตว์ที่รัฐกำหนดให้เป็นสัตว์อันตราย เจ้าของสัตว์ที่จะทำการเลี้ยงสัตว์จะต้องขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่ประจำจังหวัด และเจ้าของสัตว์จะต้องติดตั้งอุปกรณ์ติดตามเพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์ของตนหนีออกมาภายนอก รวมทั้งต้องมีการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากสัตว์ดังกล่าว โดยหากมีการพบว่าเจ้าของสัตว์ไม่ดำเนินการดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถออกคำสั่งเพื่อให้มีการปรับปรุงโดยติดตั้งอุปกรณ์นั้นๆ ได้

6) การจับเก็บสุนัขและแมว (มาตรา 35)

เจ้าของสุนัขและแมวมีหน้าที่ต้องคุมกำเนิดสุนัขและแมวของตน โดยจังหวัดมีหน้าที่ให้คำแนะนำต่อเจ้าของสัตว์เลี้ยง(มาตรา 37) ในกรณีที่เจ้าของสัตว์ร้องขอให้รัฐเข้ามาจับเก็บสุนัขและแมว รัฐจะต้องดำเนินการจับเก็บสุนัขและแมวดังกล่าว และหากเป็นการร้องขอจากผู้ประกอบการ หากไม่มีสาเหตุในการร้องขอตามกฎหมาย รัฐสามารถปฏิเสธการเก็บสุนัขและแมวดังกล่าวได้นอกจากการเก็บสุนัขและแมวตามคำร้องขอของเจ้าของข้างต้น ผู้ที่พบสุนัขและแมวที่ได้รับบาดเจ็บที่อยู่ตามท้องถนน สวนสาธารณะหรือที่สาธารณะอื่นๆ หากทราบผู้เป็นเจ้าของ ผู้พบต้องแจ้งต่อเจ้าของโดยเร็ว หากไม่ทราบเจ้าของ ผู้พบต้องแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่ประจำจังหวัดโดยเร็ว เมื่อรัฐได้รับแจ้งดังกล่าวแล้ว รัฐจะต้องริบดำเนินการเก็บสุนัขและแมวดังกล่าวโดยไม่ชักช้า (มาตรา 36)

7) บทลงโทษ (มาตรา 44 - 50)

ในกรณีที่ทำร้ายหรือฆ่าสัตว์คุ้มครอง ซึ่งได้แก่ วัว ม้า สุนัข แกะ แพะ สุนัข แมว กระต่ายบ้าน ไก่ นกพิราบบ้าน เป็ด/ห่าน และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์ปีก สัตว์เลื้อยคลานต่างๆ ที่มีคนเลี้ยง โดยไร้ซึ่งสาเหตุ ผู้กระทำจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000,000 เยน (มาตรา 44)

ในกรณีที่เป็นการไม่ให้อาหารหรือน้ำ ทรมานสัตว์ กักขังในที่ซึ่งทำให้สุขภาพและความปลอดภัยของสัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองลดลง อ่อนแอลงหรือเป็นโรค หรือไม่ทำแผลให้ในกรณีที่สัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองได้รับบาดเจ็บ หรือไม่ทำการเก็บข้อมูลหรือซากศพของสัตว์ของตน (มาตรา 44 วรรค 2) หรือทอดทิ้งสัตว์ ผู้นั้นจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000,000 เยน (มาตรา 44 วรรค 3)

ผู้ที่ได้ทำการเลี้ยงสัตว์อันตรายโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือที่ได้รับอนุญาตแต่โดยวิธีที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1,000,000 เยน (มาตรา 45)

ผู้ประกอบการค้าสัตว์ประเภทที่ 1 ที่ไม่ได้มีการทำการจดทะเบียนหรือที่ได้กระทำการจดทะเบียนโดยวิธีที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ทำตามคำสั่งยุติธุรกิจ หรือไม่ทำตามคำแนะนำหรือคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000,000 เยน (มาตรา 46)

ผู้ที่กระทำผิดตามมาตรา 25 (การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5000,000 เยน (มาตรา 46 ทวิ)

ผู้ประกอบการค้าสัตว์ประเภทที่ 1 ที่ไม่แจ้งเปลี่ยนแปลงข้อมูลการจดทะเบียนต่อจังหวัดหรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ ผู้ค้าสุนัขและแมวที่ไม่แจ้งถึงสาเหตุการตายของสุนัขและแมว หรือไม่ให้สัตวแพทย์ทำการชันสูตรและแจ้งต่อจังหวัด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 300,000 เยน (มาตรา 47)

ในบทบัญญัติของมาตรา 48 ได้มีการกำหนดให้ผู้แทนนิติบุคคลหรือผู้แทนของปัจเจกชน นายจ้างหรือลูกจ้าง ที่ได้กระทำการที่ขัดต่อมาตรา 44 – 47 นอกจากผู้กระทำการดังกล่าวแล้ว นิติบุคคลหรือปัจเจกชนจะต้องระวางโทษปรับตามที่กำหนดในมาตรานั้นๆด้วย⁵¹ กล่าวคือ

- การกระทำที่ถือได้ว่าเป็นการขัดต่อบทบัญญัติมาตรา 45 (กรณีเลี้ยงสัตว์อันตรายโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือที่ได้รับอนุญาตโดยวิธีที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000,000 เยน

- การกระทำที่ถือได้ว่าเป็นการขัดต่อบทบัญญัติมาตรา 44 หรือมาตราอื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินอัตราที่กำหนดในมาตรานั้นๆ

ผู้ประกอบการค้าสัตว์ประเภทที่ 1 หากไม่คิดป้ายประกาศเพื่อให้สาธารณชนทราบถึงชื่อ หมายเลขจดทะเบียนและข้อมูลอื่นๆตามที่กระทรวงสิ่งแวดล้อมกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 เยน(มาตรา 50)

⁵¹ Article 48 When the representative person of a juridical person, or an agent, employee or any other worker of a juridical person or individual has committed an act in violation of the provisions from Article 44 to the preceding Article with regard to the business of said juridical person or individual, not only the offender shall be punished but also said juridical person or individual shall be punished by a fine prescribed in the respective Articles.

3.2.4 สหรัฐอเมริกา

ในส่วนของมลรัฐทั้งหมดในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีบทบัญญัติกฎหมายป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ด้วยกันทั้งสิ้น โดยพบว่าบางมลรัฐได้บัญญัติกฎหมายป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐ อาทิ มลรัฐมิชิแกน ได้บัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามลรัฐมิชิแกน หมวด 9 ว่าด้วยเรื่องสัตว์(The Michigan Penal Code. Chapter LX Animals) ส่วนในบางมลรัฐได้มีการบัญญัติเรื่องดังกล่าวในกฎหมายเฉพาะ อาทิ มลรัฐอิลลินอยส์ ได้บัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์โดยบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่ชื่อว่า พระราชบัญญัติการดูแลสัตว์อย่างมีมนุษยธรรม(Humane Care for Animals Act) , มลรัฐนิวยอร์ก ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายเกษตรกรรมและการตลาด(Agriculture and Markets Law) เป็นต้น หรือในบางมลรัฐก็ได้บัญญัติกฎหมายป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ถูกบัญญัติไว้ในระเบียบข้อบังคับของมลรัฐ อาทิ มลรัฐมินนิโซต้า บัญญัติไว้ในระเบียบตำรวจ หมวด 343 ว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์(Police Regulations. Chapter 343. Prevention of Cruelty to Animals) อย่างไรก็ตาม ในบางมลรัฐกฎหมายป้องกันการทารุณกรรมสัตว์นั้นมิได้บัญญัติให้ครอบคลุมถึงสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตทุกชนิด หากแต่สัตว์ที่จะได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายได้ถูกจำกัดอยู่ในสัตว์บางกลุ่มบางประเภทเท่านั้น อาทิ สัตว์หรือสิ่งมีชีวิตที่มีกระดูกสันหลังที่ไม่ใช่มนุษย์⁵² สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก สัตว์เลี้ยงคาน หรือสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ⁵³ หรือครอบคลุมเพียงที่เลี้ยงในบ้าน สัตว์เลี้ยงในครอบครัว หรือสัตว์ป่าที่จับได้เท่านั้น (a domestic animal, a household pet or a wild animal in captivity)⁵⁴ ทั้งนี้พบว่ามีกฎหมายป้องกันการทารุณสัตว์บางฉบับในประเทศสหรัฐอเมริกา อาทิ มลรัฐอริโซนา และมลรัฐอาลาบามา⁵⁵ ที่นอกเหนือจากจะกำหนดให้การกระทำความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ โดยที่ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาแล้ว กฎหมายยังมีการเรียกร้องให้การกระทำโดยประมาท(recklessly) เป็นความผิดตามกฎหมายได้เช่นเดียวกันด้วย กล่าวคือ การกระทำโดยประมาทอาจเป็นความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ได้ หากมีกฎหมายบัญญัติให้การกระทำต้องรับผิดแม้ได้กระทำโดยประมาทก็ตาม

⁵²Idaho Code § 25-3502 (Supp. 1998) (“Animal” means any vertebrate member of the animal kingdom, except humans).

⁵³Ariz. Rev. Stat. Ann. § 13-2910(h) (West 1989) (“Animal” means a mammal, bird, reptile or amphibian); Or. Rev. Stat. Ann. 167.310 (1997)(same).

⁵⁴N.H. Rev. Stat. Ann. § 644:8 (II) (1996 & Supp. 2000) (any animal including domestic and wild animals).

⁵⁵Ariz. Rev. Stat. Ann. & 13-2910(A) (West 1989) (e.g. requiring “Recklessly subjects any animal to cruel mistreatment”);Ala. Code & 13A-11-14 (1975) (e.g. requiring “he intentionally or recklessly subjects any animal in his custody to cruel neglect;”).

และในบางมลรัฐ อาทิ มลรัฐมิชิแกน มลรัฐอิลลินอยส์ มลรัฐออริกอน มลรัฐแคลิฟอร์เนีย และมลรัฐจอร์เจีย ประเทศสหรัฐอเมริกา⁵⁶ ยังได้มีบทบัญญัติที่กำหนดในเรื่อง ความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์โดยมีเหตุฉกรรจ์(Aggravated Cruelty Offense) ซึ่งเหตุฉกรรจ์ในที่นี้พบว่า กฎหมายจะคำนึงถึงผลของการกระทำเป็นสำคัญ กล่าวคือ ความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์โดยมีเหตุฉกรรจ์ เป็นกรณีที่มีเมื่อมีการกระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ ที่เข้าลักษณะของการทารุณกรรมต่อสัตว์ซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายเกิดขึ้นแล้ว ผลของการกระทำนั้นทำให้สัตว์ได้รับอันตรายอย่างสาหัสหรือมีผลกระทบต่อสัตว์อย่างเลวร้าย อาทิ ทำให้สัตว์ตาย, พิกลพิการ หรือผิดรูปผิดร่างอย่างสาหัสจนไม่สามารถใช้งานได้อีกต่อไป ทำให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานอย่างสาหัส หรือทำให้สัตว์เป็นโรคเจ็บป่วยหรือต้องทนทุกข์ทรมานหากดำรงชีวิตอยู่ต่อไป ผู้กระทำก็จะต้องถูกเพิ่มโทษสำหรับการกระทำที่รุนแรงหรือเป็นผลให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานสาหัส(เหตุฉกรรจ์) นั้น

สำหรับอัตราโทษหรือระวางโทษในความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์นั้นจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละมลรัฐแล้วแต่กฎหมายจะกำหนด โดยโทษจำคุกมีตั้งแต่โทษจำคุกระยะสั้นไปจนถึงโทษจำคุกระยะยาว พบว่า ระยะเวลาของโทษจำคุกสูงสุดสำหรับความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ที่ได้มีการกำหนดไว้มีตั้งแต่อัตราโทษจำคุกสูงสุด 10 ปี ในมลรัฐหลุยเซียน่า ไปจนถึงอัตราโทษจำคุกสูงสุดเพียง 90 วันในมลรัฐไอโฮไอ และโทษปรับมีอัตราค่าปรับตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงค่าปรับจำนวนมาก พบว่าอัตราโทษปรับมีจำนวนค่าปรับตั้งแต่ 150,000 ดอลลาร์ ในมลรัฐออริโชน่า จนถึง 5,000 ดอลลาร์ ในมลรัฐคอนเนตทิคัต⁵⁷

นอกเหนือจากนี้ อัตราโทษที่ใช้สำหรับผู้กระทำความผิด ในบางกรณีอาจจะขึ้นอยู่กับจำนวนครั้งในการกระทำความผิด หรือขึ้นระดับความรุนแรงของการกระทำความผิดก็ได้ กล่าวคือกฎหมายหลายมลรัฐได้กำหนดอัตราโทษหนักขึ้นในกรณีการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ หากผู้กระทำความผิดได้มีการกระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 หรือมีการกระทำความผิดซ้ำเกิดขึ้น ผู้กระทำจะต้องได้รับโทษหนักขึ้น อาทิ ในกฎหมายของมลรัฐอิลลินอยส์ กำหนดให้การกระทำความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ซึ่งกระทำในครั้งแรกเป็นความผิดประเภทความผิดมรยโทษระดับ A (A misdemeanor) ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และ/หรือปรับตั้งแต่ 2,500 ดอลลาร์ และเมื่อผู้กระทำผิดได้มีการกระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 หรือมีการกระทำความผิดซ้ำเกิดขึ้น ผู้กระทำจึงจะมีความผิดฉกรรจ์ ซึ่งมีโทษจำคุกระหว่าง 1 ถึง 3 ปี และ/หรือ ปรับตั้งแต่ 25,000 ดอลลาร์⁵⁸

⁵⁶ 510 Illinois Compiled Statutes 70/3.02 (West Supp. 1998); Ga. Code.

⁵⁷ Jessica Vanse, ed., "Animal Cruelty and the Laws," Understanding Animal Cruelty (2002), page 14.

⁵⁸ 510 ILCS 70/2.07 Sec. 3.01 (West Supp. 1998).

นอกจากนี้ ในกฎหมายป้องกันการทารุณสัตว์บางมลรัฐ อัตราโทษที่จะใช้กับผู้กระทำความผิดสำหรับความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์อาจขึ้นอยู่กับว่าผู้กระทำได้เคยถูกตัดสินว่ากระทำความผิดในความผิดฐานอื่นในลักษณะใกล้เคียงกับความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์มาก่อนหรือไม่ หรือได้กระทำความผิดต่อหน้าเด็กหรือผู้เยาว์หรือไม่ กล่าวคือ หากผู้กระทำความผิดได้เคยกระทำความผิดซ้ำมาก่อนซึ่งอาจเป็นคดีทารุณกรรมสัตว์หรือคดีอื่นที่มีการใช้ความรุนแรง เช่น คดีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ความผิดซึ่งได้กระทำต่อเด็กหรือเยาวชน ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นกว่าเดิม หรือหากผู้กระทำความผิดนั้นได้กระทำการอันตรายต่อสัตว์ซึ่งเป็นความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ตามกฎหมายโดยรู้ว่ากระทำต่อหน้าเด็กหรือผู้เยาว์แล้ว กฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องได้รับเพิ่มขึ้นโทษสำหรับความผิดนั้น เพราะการกระทำต่อหน้าเด็กหรือผู้เยาว์ดังกล่าวมีผลให้เด็กหรือผู้เยาว์นั้นกระทำการเลียนแบบหรือมีพฤติกรรมอย่างอื่นที่ไม่เหมาะสมได้เช่น ในมลรัฐออริกอน กฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกสูงสุด 5 ปี ปละโทษปรับไม่เกิน 250,000 ดอลลาร์ (ความผิดอุกฉกรรจ์ระดับ C) เมื่อผู้กระทำความผิดนั้นได้เคยถูกตัดสินว่ากระทำความผิดตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไปของความผิดที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น ความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ความผิดอย่างอื่นที่ได้กระทำต่อเด็กหรือผู้เยาว์ หรือกระทำความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์มาก่อน หรือเมื่อผู้กระทำความผิดนั้นได้กระทำความผิดโดยรู้ว่ากระทำต่อหน้าเด็กหรือผู้เยาว์ ซึ่งอัตราโทษดังกล่าวเป็นโทษที่หนักกว่าโทษสำหรับความผิดฐานทารุณกรรมธรรมดาที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษจำคุกสูงสุด 1 ปี และโทษปรับซึ่งกำหนดโดยศาลแต่ไม่เกิน 6,250 ดอลลาร์(ความผิดมีข้อยโทษระดับ A)⁵⁹

สำหรับมลรัฐโคโลราโดที่กฎหมายได้บัญญัติความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์โดยมีเหตุฉกรรจ์ไว้ (Aggravated Cruelty) เป็นอีกฐานหนึ่งแยกต่างหากความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ธรรมดาทั่วไปพบว่ากฎหมายของมลรัฐเหล่านั้นจะกำหนดให้ผู้กระทำความผิดประเภทความผิดอุกฉกรรจ์ (felony) ซึ่งผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักกว่าความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ธรรมดา อาทิ มลรัฐจอร์เจีย ได้บัญญัติให้ผู้กระทำที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ และอีกมาตราหนึ่งของกฎหมายได้กำหนดความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์โดยมีเหตุฉกรรจ์ (offense of aggravated cruelty) ไว้ซึ่งผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะต้องถูกลงโทษให้จำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี โทษปรับไม่เกิน 15,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ⁶⁰

⁵⁹ Or. Rev. Stat. Ann. 167.320 (1997).

⁶⁰ Ga. Code Ann. 16-12-4(b), (c) (1998).

ตัวอย่างคำวินิจฉัยที่เกี่ยวกับประเด็นของสัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายป้องกันการทารุณสัตว์ของศาลในมลรัฐต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา

คดี People v. Baniqued(2000)⁶¹

ศาลอุทธรณ์ของมลรัฐแคลิฟอร์เนียในคดีนี้ได้วินิจฉัยเกี่ยวกับสัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายป้องกันการทารุณสัตว์ของมลรัฐแคลิฟอร์เนียว่า คำนิยามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่า “สัตว์” ที่หมายความรวมถึงสัตว์โลกทั้งหลายที่พูดไม่ได้ นั้น ไล่ตัวผู้หรือนกชนิดอื่นใดก็ย่อมอยู่ภายใต้คำนิยามของสัตว์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายด้วย

คดี Wilkerson v. State (1981)⁶²

โจทก์ผู้อุทธรณ์ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดกฎหมายป้องกันการทารุณสัตว์ของมลรัฐฟลอริดา โดยการตี, ทำให้บาดเจ็บ และฆ่าแรคคูนโดยไม่จำเป็นหรืออย่างทารุณ ในคดีนี้โจทก์อุทธรณ์ได้โต้แย้งว่า บทบัญญัติกฎหมายไม่ชัดเจนว่าจะอะไรเป็นสัตว์ และการกระทำใดเป็นการกระทำโดยไม่จำเป็น ซึ่งในคดีนี้ศาลสูงสุดของมลรัฐได้วินิจฉัยและวางหลักในเรื่องของสัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายป้องกันการทารุณสัตว์ของรัฐไว้ว่า บทบัญญัติกฎหมายของมลรัฐตามมาตรา 828.02 ที่ได้ให้คำนิยามของสัตว์ไว้ว่าหมายความรวมถึงสัตว์โลกทั้งหลายที่พูดไม่ได้ (any living dumb creature) นั้นชัดเจนในตัวแล้วว่าไม่รวมถึงมนุษย์เท่านั้น การพิจารณาว่าอะไรเป็นหรือไม่เป็นสัตว์ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายป้องกันการทารุณสัตว์ของมลรัฐนั้น สามัญชนทั่วไปย่อมสามารถวินิจฉัยได้ และจากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงไม่ต้องสงสัยเลยว่ากฎหมายมีเจตนาให้หมายความรวมถึงแรคคูนด้วย

ในส่วนของมาตรการอื่นๆ ที่ได้มีการนำมาใช้ควบคู่กับการลงโทษทางอาญาในหลายๆ รัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา อาทิ

1) การให้ต้องชดเชยค่าเสียหายทางแพ่ง (Restitution) อาทิ ในมลรัฐเทนเนสซี ที่มีกฎหมายกำหนดมาตรการในการชดเชยค่าเสียหายทางแพ่งไว้เป็นการเฉพาะแก่เจ้าของสัตว์ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำนั้น อาทิ ค่าใช้จ่ายในการรักษาสัตว์ ค่าตัวสัตว์ หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งรวมถึงค่าความเสียหายที่ไม่ใช่ตัวเงินด้วย อาทิ ค่าความเศร้าโศก ทุกข์ใจ เป็นต้น⁶³

⁶¹ Court of Appeal of California, “*People v. Baniqued*,” 101 Cal.Rptr.2d B35 (Cal.App.3 Dist., 29 November 2000).

⁶² Supreme Court of Florida, “*Wilkerson v. State*,” 401 So. 2d 1110 (Fla. 1981).

⁶³ Margit Livingston, “*Desecrating the Ark: Animal Abuse and the Law’s Role*,” The University of Iowa Law Review . page 41.

นอกจากนี้ในบางมลรัฐ อาทิ มลรัฐออริกอน กำหนดให้ในกรณีที่สัตว์ซึ่งได้ถูกเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจยึดไว้และส่งมอบให้องค์กรหรือบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายดูแลเลี้ยงดูในระหว่างดำเนินคดีนั้น ผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับสัตว์ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างมีการดำเนินคดีทนายธรรมสัตว์ให้กับองค์กรหรือบุคคลซึ่งให้ที่พัก ดูแล และให้การรักษาทางการแพทย์แก่สัตว์ซึ่งถูกทนายธรรมที่ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมายให้ดูแลและเลี้ยงดูสัตว์นั้น ทั้งนี้ไม่ว่าสัตว์ตัวดังกล่าวจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม⁶⁴

2) การประเมินและรักษาอาการทางจิต(Psychological or Psychiatric Evaluation and/or Counseling) อาทิ มลรัฐโคโลราโด⁶⁵ ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 เข้ารับการประเมินทางจิต และอาจถูกสั่งให้เข้ารับการรักษาอาการทางจิต เมื่อศาลได้พิจารณาจากผลการประเมินทางจิตนั้นแล้ว ทั้งนี้ผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ซึ่งการมีคำสั่งดังกล่าวของศาลนี้ ถือเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการที่จะลดการกระทำความผิดในอนาคตของผู้กระทำความผิดบางรายที่มีอาการทางจิตดังกล่าว

3) การบริการสังคม (Community Service) อาทิ ในรัฐเนวาดา ซึ่งได้มีกฎหมายกำหนดศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดทำงานบริการสังคมในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งตามที่ศาลเห็นสมควรเป็นเวลาตั้งแต่ 48 ถึง 120 ชั่วโมงได้⁶⁶

4) คำสั่งคุ้มครองสัตว์ (Protective Orders) อาทิ ในมลรัฐอิลลินอยส์ ที่ได้มีกฎหมายกำหนดให้ศาลมีอำนาจที่จะสามารถมีคำสั่งในการคุ้มครองสัตว์จากการกระทำในอนาคตที่จะเป็นการทารุณ ละเลย หรือรบกวน โดยผู้กระทำความผิดในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี ก็ได้⁶⁷

5) คำสั่งห้ามครอบครองสัตว์ (Restrictions on Future Ownership or Possession of Animals Order) อาทิ ในมลรัฐอิลลินอยส์ ได้มีกฎหมายกำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดและผู้ที่เกี่ยวข้องในบ้านเดียวกันกับผู้กระทำความผิดซึ่งมีส่วนรู้เห็น ช่วยเหลือหรือยุยงส่งเสริมในการกระทำความผิด หรือผู้ซึ่งรู้หรืออาจรู้ได้ว่าการกระทำความผิดนั้น ห้ามเป็นเจ้าของให้ที่พัก ดูแล หรือควบคุมสัตว์อื่นใดในช่วงระยะเวลาหนึ่งตามที่ศาลกำหนดก็ได้⁶⁸

⁶⁴ Or. Rev. Stat. Ann. 167.350(1)(1997).

⁶⁵ Colo. Rev. Stat. Ann. 19-2-918.5(1) (West 1999).

⁶⁶ Nev. Rev. Stat. 574.100 (2000).

⁶⁷ 510 Illinois Compiled Statutes 70/16.3 (West Supp. 1998).

⁶⁸ e.g., Or. Rev. Stat. Ann. 167.332 (1997) ; 510 Illinois Compiled Statutes 70/3.04 (West Supp. 1998); Mich. Comp. Laws 50b(5) (West 1991 & Supp. 2001).

6) การริบสัตว์ซึ่งถูกทารุณกรรม (Forfeiture / Removal of Animals) อาทิ ในมลรัฐ อิลลินอยส์ ได้มีกฎหมายกำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ริบสัตว์ และให้ถือว่าผู้ซึ่งถูกตัดสินว่ากระทำความผิดได้สละสิทธิต่างๆทั้งหมดที่มีต่อสัตว์อย่างถาวร⁶⁹

7) การคุมประพฤติผู้กระทำความผิด (Probation) อาทิ ในมลรัฐคอนเนตทิคัต ได้มีกฎหมายบัญญัติว่านอกจากจะกำหนดให้ศาลมีอำนาจในการกำหนดโทษอย่างอื่นสำหรับผู้กระทำความผิดแล้ว ยังได้กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งคุมประพฤตินุคคลที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดในระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร และศาลอาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดนั้นเข้ารับคำปรึกษาและเข้าอบรมในการป้องกันทางทารุณสัตว์ภายใต้เงื่อนไขการคุมประพฤติได้⁷⁰

3.3 หลักกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมสัตว์ของระหว่างประเทศ⁷¹

3.3.1 อนุสัญญาและกฎระเบียบของสหภาพยุโรป (Convention europeenne et Directive europeenne)

สหภาพยุโรปได้มีการบัญญัติขึ้นซึ่งอนุสัญญาและกฎระเบียบที่ใช้บังคับในประเทศที่อยู่ในสหภาพยุโรป โดยอนุสัญญาและกฎระเบียบบางส่วนจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการทารุณกรรมสัตว์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นการกำหนดมาตรการต่างๆในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ที่มนุษย์นำมาใช้ทั้งเพื่อการบริโภค การขนส่ง รวมถึงการทดลองและวิจัยทางวิทยาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความปลอดภัยของมนุษย์ควบคู่ไปกับการคุ้มครองสัตว์ ดังนี้

1) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการขนส่งสัตว์ระหว่างประเทศ (convention europeenne sur la protection des animaux en transport international)

อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการขนส่งสัตว์ระหว่างประเทศดังกล่าวนี้ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ อาทิ ข้อบังคับที่ 4 กำหนดให้ในการขนส่งสัตว์นั้นจะต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพและสุขภาพของสัตว์เป็นสำคัญ, ข้อบังคับที่ 6 กำหนดให้การขนส่งสัตว์จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือทรมานหรือก่อให้เกิดอันตรายแก่

⁶⁹ 510 Illinois Compiled Statutes 70/3.04 (West Supp. 1998).

⁷⁰ Conn Gen State 53-247 (1998).

⁷¹ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. .... , หน้า 4-7.

สัตว์ หรือในข้อบังคับที่ 14 กำหนดให้สัตว์ที่ถูกขนส่งจะต้องได้รับการดูแลอย่างดีเพื่อไม่ให้เกิดความตกใจหรือเกิดความเจ็บปวดหรือบาดเจ็บใดๆและห้ามมิให้มีการลากจูงสัตว์ทางหัว หู เขา หาง เท้า หรืออวัยวะส่วนใดๆหรือกระทำการใดๆที่อาจก่อให้เกิดความเจ็บปวดต่อสัตว์ เป็นต้น

2) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการคุ้มครองสัตว์เลี้ยง (convention europeenne pour la protection des animaux de compagnie)

อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการคุ้มครองสัตว์เลี้ยงดังกล่าวนี้ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ อาทิ ข้อบังคับที่ 3 กำหนดให้ห้ามมิให้กระทำการใดๆที่อาจทำให้สัตว์เลี้ยงเจ็บปวดหรือทรมานและห้ามการละทิ้งสัตว์เลี้ยง, ข้อบังคับที่ 4 กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ดูแลสัตว์จะต้องดูแลและบำรุงดูแลสัตว์เลี้ยงของตนอย่างดีตามสภาพทางพันธุกรรมของสัตว์แต่ละชนิด, ข้อบังคับที่ 6 กำหนดให้ห้ามมิให้ขายสัตว์เลี้ยงแก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง, ข้อบังคับที่ 9 กำหนดให้ห้ามมิให้มีการใช้สัตว์เลี้ยงเพื่อการโฆษณา เพื่อการแสดงหรือเพื่อการแข่งขันใดๆ เว้นแต่การดำเนินการดังกล่าวได้คำนึงถึงสวัสดิภาพและสุขภาพสัตว์แต่ละชนิด, ข้อบังคับที่ 10 กำหนดให้การผ่าตัดเปลี่ยนสภาพทางกายภาพของสัตว์จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีสัตวแพทย์เห็นว่าจำเป็นหรือกรณีการจำกัดการขยายพันธุ์ เป็นต้น

3) อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค (Convention europeennesur la protection des animauxdans les elevages)

อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคดังกล่าวนี้ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ อาทิ ข้อบังคับที่ 3 กำหนดให้สัตว์ทุกชนิดย่อมได้รับการดูแลและบำรุงเลี้ยงดูในสภาพที่เหมาะสมตามสภาพทางพันธุกรรมของสัตว์แต่ละชนิด, ข้อบังคับที่ 4 กำหนดให้ต้องจัดให้มีพื้นที่ที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่สัตว์แต่ละชนิด, ข้อบังคับที่ 5 กำหนดให้ต้องจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่สัตว์แต่ละชนิด, ข้อบังคับที่ 7 กำหนดให้ต้องจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพสัตว์เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

4) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการฆ่าสัตว์เพื่อการบริโภค (Convention europeennesur la protection des animauxd'abattage)

อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการฆ่าสัตว์เพื่อการบริโภค ถือเป็นอนุสัญญาที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฆ่าสัตว์เพื่อการใช้บริโภคซึ่งมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ อาทิ ข้อบังคับที่ 5 กำหนดให้การห้ามกระทำรุนแรงต่อสัตว์ในช่วงระหว่างการขนส่งเพื่อนำไปฆ่า, ข้อบังคับที่ 6 กำหนดให้กรณีที่ไม่ได้มีการฆ่าสัตว์ในทันทีที่นำสัตว์ไปโรงฆ่าสัตว์, ข้อบังคับที่ 7 กำหนดให้จัดให้มีที่พักแก่สัตว์ การจัดสถานที่ที่เหมาะสมแก่สัตว์ที่จะ

ถูกนำไปฆ่า, ข้อบังคับที่ 8 กำหนดให้การดูแลสัตว์ที่จะนำไปฆ่าอย่างดีโดยวิธีในการฆ่าสัตว์จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานต่อสัตว์ เป็นต้น

3.3.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์(Declaration Universelle des Droits de l'Animal)

ในวันที่ 15 ตุลาคม ค.ศ. 1978 ได้มีการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ที่สำนักงานองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ประจำกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งมีมาจากการผลักดันของกลุ่มคณะบุคคลซึ่งประกอบด้วย นักการทูต นักวิทยาศาสตร์ นักสังคมสงเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ปฏิญญาดังกล่าวบังคับใช้เป็นหลักการทั่วไปด้านจริยธรรมของมนุษย์ที่มีต่อสัตว์ในระดับสากล ซึ่งปฏิญญาดังกล่าวไม่ได้มีสภาพบังคับทางกฎหมายแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ดังกล่าวนี้ก็ถือได้ว่ามีอิทธิพลต่อการตรากฎหมายและการออกกฎเกณฑ์ในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ในหลากหลายประเทศ

หลักการที่เป็นสาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ดังกล่าว ได้แก่ การให้การยอมรับว่าสัตว์มีสิทธิตามธรรมชาติไม่ต่างจากมนุษย์และสิทธิดังกล่าวย่อมต้องได้รับการยอมรับและให้การเคารพโดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องต่างๆดังต่อไปนี้

- 1) ข้อบังคับที่ 2 กำหนดให้สัตว์ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับตลอดจนความเคารพในสิทธิดังกล่าวนั้น
- 2) ข้อบังคับที่ 3 กำหนดให้การห้ามมิให้มีการกระทำการใดๆที่รุนแรงต่อสัตว์ตลอดจนการฆ่าสัตว์จะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่เป็นจำเป็น และจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานหรือความหวาดกลัวต่อสัตว์ดังกล่าวนั้น
- 3) ข้อบังคับที่ 4 กำหนดให้สัตว์ป่าย่อมมีสิทธิที่จะสามารถใช้อิสระของตนได้ตามธรรมชาติ การกักขัง การล่าและการใช้ประโยชน์จากสัตว์ป่า จะกระทำไม่ได้เว้นแต่เป็นกรณีจำเป็นอย่างยิ่ง
- 4) ข้อบังคับที่ 5 กำหนดให้สัตว์เลี้ยงย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลและบำรุงเลี้ยงดูอย่างดีและไม่อาจที่จะปล่อยปละละทิ้งหรือทำให้ตายโดยไม่มีเหตุอันสมควรได้ ในการเลี้ยงสัตว์และการใช้งานสัตว์จะต้องคำนึงถึงทั้งด้านกายภาพและความรู้สึกนึกคิดของสัตว์แต่ละชนิดด้วย ส่วนการใช้สัตว์เพื่อการแสดงต่างๆ อาทิ ละครสัตว์ เป็นต้น จะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีของสัตว์นั้นและจะต้องไม่กระทำการใดๆอันเป็นการกระทำที่ถือได้ว่าเป็นการรุนแรงต่อสัตว์ด้วย

- 5) ข้อบังคับที่ 6 กำหนดให้การทดลองในสัตว์จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเจ็บป่วยทั้งทางกายภาพและจิตใจต่อสัตว์ที่ถูกทดลองนั้น
- 6) ข้อบังคับที่ 7 กำหนดให้การฆ่าสัตว์โดยไม่มีเหตุอันจำเป็นเปรียบเสมือนได้กระทำการอันเป็นอาชญากรรม